

UDK 159.923:37.015.3
DOI 10.7251/NSK1914103M
Оригинални научни рад

Наташа Р. Младеновић¹
Емилија С. Костић
Оливера М. Димковић
Кристина Ж. Ранђеловић

Универзитет у Приштини – Косовској Митровици,
Учитељски факултет у Призрену – Лепосавићу
Филозофски факултет

ОСОБИНЕ ЛИЧНОСТИ КАО ПРЕДИКТОРИ ПРОКРАСТИНАЦИЈЕ КОД СТУДЕНАТА²

Циљ овог рада је испитати да ли су особине личности предиктори прокрастинације код студената. Особине личности су дефинисане и процењиване у складу са седмофакторским моделом личности Великих пет плус два. За процењивање прокрастинације коришћена је Скала прокрастинације за студенте. У истраживању је учествовало 328 студената оба пола, старости од 19 до 31 године ($AS= 22.05$ и $SD= 2.04$). Испитаници се разликују с обзиром на факултет који студирају, годину студија, годину уписа студија, просечну оцену на студијама и образовање родитеља.

Установљено је да се моделом особина личности статистички значајно предвиђа **општа прокрастинација** ($R^2=0,065$, $p<0,1$). Предиктор који даје статистички значајан допринос објашњењу зависне варијабле је димензија личности **неуротицизам** ($\beta=0,179$, $p<0,01$).

Резултати су показали да постоји статистички значајна разлика између момака и девојка на димензијама **негативна валенца** и **позитивна валенца** ($sig.=0,004$; $sig.=0,002$, $n<0,01$), где младићи постижу више скорове. Резултати су показали да је димензија личности **Савесност** статистички значајно израженија код студената на *V* години студија ($sig.=0,014$, $p<0,05$), димензија **општа прокрастинација** је највише изражена код студената *II* године ($sig.=0,001$, $p<0,01$), а најмање изражена код студената *V* године што није у

¹ natasa.mladenovic@pr.ac.rs

² Рад је делом настао као резултат истраживачких активности на пројекту Косово и Метохија између националног идентитета и евроинтеграција (евиденциони број пројекта: III 47023) који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

складу са очекивањима. Постоји статистички значајна разлика у степену изражености димензије Позитивна валенца код испитаника са различитим степеном образовања мајке ($\text{sig.} = 0,003, p < 0,01$).

Кључне речи: особине личности, прокрастинација, студенти.

Увод

У оквиру психологије личности, многи аутори су се бавили структуром личности као и значајем карактеристика личности за разумевање понашања људи. Личност је дефинисана на различите начине, али оно што је заједничко многобројним одређењима јесте да се имплицира постојање неких трајних или релативно трајних особина личности, које одређују карактеристично и доследно понашање особе. Сваки приступ који је коришћен при проучавању личности дао је свој јединствен допринос нашем разумевању личности и индивидуалним разликама.

Многобројна значења личности повлаче са собом и многобројне теорије личности, које су бројне и разнородне а често и међусобно супротстављене. Ниједна теорија личности коју дају различити теоретичари није потпуна, и не укључује све аспекте које појам личности у себи носи, али се већина слаже око тога да је личност један од темељних појмова психологије као науке. Аутори истичу да се ниједна постојећа дефиниција личности не може примењивати уопштено, као и то да се личност дефинише одређеним емпиријским појмовима који су део оне теорије личности од које посматрач полази.

Прву психолексичку студију у нашој култури спровела је Снежана Смедеревац (2000, 2002), на неселективан начин. Она је поштујући критеријум репрезентативности издвојила из *Речника српскохрватског књижевног језика*, са сваке десете странице речника, сваки термин који се односи на личност, именице, придеве и глаголе. Из коначне листе уклоњени су само синоними. Валидност конструисаног упитника је потврђена на узорку од 500 испитаника (Чоловић и др. 2005). Каснија истраживања довела су до формулације седмофакторског модела личности који је назван Великих пет плус два – ВП+2. У овом моделу укључено је седам основних димензија личности, а свака од њих састоји се од две или три субдимензије, а степен изражености сваке од њих варира код различитих особа.

Смедеревац и Митровић (2006) указују да је особина личности најчешћи структурални елемент и најчешћи заједнички елемент који садрже све теорије личности. Истичући важност особина, ауторке наводе и Олпортову (Olport 1962, према Смедеревац, Митровић 2006) дефиницију као прву која је покушала да их објасни и према којој особине личности представљају „стабилне, интерналне карактеристике, које узрокују понашање и поседују стабилност у времену и ситуацијама“. Овај став представља суштину појма особине у димензионалној психологији, где се особине личности дефинишу као димензије индивидуалних разлика са тенденцијом ка конзистентним обрасцима мисли, осећања и акција (Мекге, Коста 1990, према Смедеревац, Митровић 2006). Особине личности представљају основу за одређено понашање. Што је особина израженија, понашање људи у одређеним ситуацијама би требало да буде упадљивије, карактеристичније и лакше за процену.

Прокрастинација, односно одлагање извршавања задатка, готово је универзалан облик понашања. Она представља уобичајен, али повремено и озбиљан адаптациони проблем. Могућа непријатност коју појединцу може узроковати видљива је на бројне начине у школовању, домаћинствима, на послу, те на местима одмора и рекреације (Subotnik et al. 1999). Унутрашње последице обухватају самоиритацију, жаљење, очајавање и самоокривљење, док спољашње последице могу значајно ослабити академски и радни напредак, узроковати изгубљене прилике или нарушити међуљудске односе (Hokok et al. 1998).

У новије време истраживачи такође настоје утврдити повезаност особине прокрастинације с моделом Великих пет (Džon, 1990) и петофакторским моделом личности (Мекге, Коста 1997). Тако је Ван Ерде (2003) у метаанализи односа прокрастинације с осталим психолошким концептима утврдила како је највећа негативна повезаност постојала с обзиром на савесност, која у петофакторском моделу обухвата фацете компетентности, реда, осећаја дужности, тежње за постигнућем, самодисциплине и промишљености.

Бољи увид у проблем истраживања и откривање веза између ова два концепта би требало да унапреди знање које већ постоји у овој области, креирање превентивних програма и да стручњацима који се баве психологијом личности пружи нове могућности за даље испитивање. Идеја овог истраживања је покушај откривања које од особина личности, и у ком степену изражености утичу на појаву прокрастина-

ције, како би на основу тога могли практично применити резултате овог истраживања, и на тај начин унапредити рад у васпитно-образовним установама. Стицање бољег увида и откривање повезаности између особина личности и прокрастинације, омогућиће стручњацима да модификују, развију и унапреде оне особине личности, које ће смањити утицај особина личности које утичу на појаву прокрастинације.

Методологија

Циљеви истраживања

Општи циљ истраживања је да се испита да ли су особине личности статистички значајни предиктори прокрастинације код студената.

Специфични циљеви истраживања су следећи :

1. Утврдити да ли су особине личности (*неуротицизам, екстраверзија, савесност, агресивност, отвореност према искуству, негативна валенца, позитивна валенца*) статистички значајни предиктори прокрастинације код студената;

2. Утврдити да ли постоји статистички значајна разлика у изражености основних варијабли истраживања с обзиром на социодемографске варијабле.

Варијабле истраживања

Независне варијабла овог истраживања су особине личности. Особине личности – дефинисане у складу са седмофакторским моделом Великих пет плус два (Смедеревац и др. 2010) обухватају следећих седам димензија:

- неуротицизам,
- екстраверзија,
- савесност,
- агресивност,
- отвореност према искуству,
- негативну валенцу,
- позитивну валенцу.

Особине личности се операционално дефинишу преко сумаци-

оних скорова постигнутих на скалама, тј. субскалама упитника Великих пет плус два (Смедеревац и др. 2010).

Зависна варијабла овог истраживања је прокрастинација. Она представља одлагање извршавања задатака, која може изазвати непријатности током школовања, на послу, у домаћинству и у многим другим областима живота (Subotnik et al. 1999). Ниво прокрастинације је операционално одређен преко скорова постигнутих на једнодимензионалној скали PASS (Solomon, Rotblum 1984), која мери фреквенцију когнитивно-бихевиоралних узрочника прокрастинације.

Социодемографске варијабле овог истраживања су:

- пол (мушки и женски),
- старост,
- факултет (техничке науке, природне науке, друштвено-хуманистичке науке),
- година студија (I, II, III, IV, V),
- година уписа на студије,
- просечна оцена на студијама.

Инструменти

Упитник Великих пет плус два (ВП+2; Смедеревац и др. 2010) је скраћена верзија, која садржи 70 ајтема, распоређених у седам 10-ајтеских скала Ликертовог типа. Димензије овог упитника су: *неуротицизам, екстраверзија, савесност, агресивност, отвореност према искуству, позитивна валенца и негативна валенца*. Задатак испитаника је да искажу степен слагања при чему се најнижи степен слагања означава „уопште се не слажем”, а највиши „потпуно се слажем”. Теоријски распон скорова за субскале *неуротицизам, екстраверзија, савесност, агресивност* и *негативна валенца* се креће у распону од 10 до 50, за субскалу *отвореност према искуству* од 8 до 40, а за субскалу *позитивна валенца* од 12 до 60. У истраживању Смедереваца и сарадника (Смедеревац и др. 2010) поузданост се креће у распону од $\alpha = .80$ до $\alpha = .88$, док је највећу поузданост показала субскала *неуротицизма* ($\alpha = .91$).

Скала прокрастинације за студенте (Procrastination assessment scale- students, PASS; Solomon, Rotblum 1984). PASS је преведена на српски језик за потребе домаћих истраживања и испитује прокрастинацију у четири домена студентског живота. Скала садржи 12 ајтема, од

тога по 3 ајтема за сваки од домена. Унутар сваке области испитаници су на петостепеној скали Ликертовог типа процењивали колико често одлажу извршење задатка, у којој мери то за њих представља проблем и у којој мери би желели да смање тенденцију одлагања те активности (од 1 = никада/ни мало до 5 = увек/веома). Скала је показала добра метријска својства у истраживању Хаувеле и сарадника (Hauvela et al. 2006), добијена је поузданост ове скале $\alpha = .75$, док на домаћем узорку ова метријска својства нису позната. Виши скор на свим варијаблима показује већу израженост мерене појаве.

Узорак

Узорак је пригодан и чини га 328 студената оба пола (98 мушкараца – 29,9% и 230 женских испитаника – 70,1%) који студирају на различитим факултетима универзитета у Србији (66,8% испитаника студира друштвено- хуманистичке науке, 12,2% студира природне науке и 21,0% студира техничке науке). Старост испитаника је од 19 до 31 године (највише испитаника има 23 године – 26,2%, док је најмање испитаника са преко 26 година – 3,3%). Испитаници у узорку се разликују по томе на којој су години студија и када су уписали факултет (највише испитаника је тренутно на IV години – 31,1% а највише их је уписало 2013. године – 30,2%), као и по образовању родитеља (највише испитаника има родитеље се средњим образовањем: отац – 50%, мајка – 54,9%).

Поступак истраживања

Истраживање је спроведено током марта 2018. године на узорку студената. Испитаницима је саопштено да је испитивање добровољно, анонимно и да ће се подаци користити искључиво у научне сврхе. Истраживање је спроведено током наставе (непосредно пре или након неког предавања) и путем интернета у универзитетским градовима Србије (Ниш, Београд, Нови Сад, Крагујевац).

Статистичка обрада података

Статистичка обрада података спроведена је у софтверском пакету SPSS 17.0. За обраду су примењени следећи статистички поступци:

Дескриптивна статистика – стандардни дескриптивни статистички показатељи: аритметичка средина, стандардна девијација, фреквенције и проценти за категоријалне варијабле;

Кронбахов α коефицијент – за испитивање поузданости коришћених скала и субскала;

Мултипла регресиона анализа – за утврђивање да ли су особине личности значајни предиктори прокрастинације

Технике за поређење разлика у степену изражености (У тест, Крускал–Валис тест) варијабли истраживања с обзиром на пол, годину студија, факултет и образовање родитеља.

Спирманов коефицијент корелације – за утврђивање корелације између димензија особина личности и прокрастинације.

Резултати

Повезаност основних варијабли истраживања на целом узорку (Спирманов коефицијент корелације)

Табела 1. Приказ Спирманових коефицијената корелације димензија личности и прокрастинације

		Агресивност	Екстраверзија	Неуротицизам	Негативна валенца	Отвореност	Савесност	Позитивна валенца
Општи скор прокрастинације	Стат. значајност	0,000	0,099	0,000	0,006	0,643	0,762	0,522
	Спирманов коефицијент	0,192**	-0,091	0,317**	0,152**	-0,026	0,017	0,035

** $p < 0,01$ * $p < 0,05$

Из Табеле 1. закључујемо да постоји статистички значајна позитивна и ниска повезаност између димензије личности *агресивност* и *општи скор прокрастинације* ($r=0,192$, $p < 0,01$), средња повезаност постоји између димензије личности *неуротицизам* и *општи скор прокрастинације* ($r=0,317$, $p < 0,01$), значајна позитивна ниска повезаност између димензије личности *негативна валенца* и *општи скор прокрастинације* ($r=0,152$, $p < 0,01$).

Мултипла регресиона анализа – особине личности као предиктори прокрастинације

Табела 2. Мултипла регресиона анализа (Ентер поступак): Особине личности као предиктори опште прокрастинације на целом узорку

Прокрастинација			
	Beta	Статистичка значајност	Сажетак модела
Агресивност	0,110	0,114	R =0,254 R ² = 0,065 Sig. 0,003
Екстраверзија	-0,050	0,482	
Неуротицизам	0,179**	0,005	
Негативна валенца	0,000	0,997	
Отвореност	-0,001	0,983	
Савесност	-0,040	0,529	
Позитивна валенца	0,085	0,201	

**p<0,01, *p<0,05

На основу Табеле 2. можемо закључити да је 6% (R²= 0,065, p<0,01) варијансе укупног скорa на прокрастинацији могуће објаснити помоћу модела особина личности седмофакторског (ВП+ 2) модела. На основу коефицијента мултипле корелације видимо да између овог модела и критеријумске варијабле постоји линеарна повезаност ниског интензитета и износи R=0,254. Предиктори који дају статистички значајан допринос објашњењу зависне варијабле је димензија личности *неуротицизам* ($\beta=0,179$, p<0,01). Позитиван смер регресионих коефицијената указује да испитаници са више израженом особином *неуротицизам* имају више скорове на *опитој прокрастинацији*.

Испитивање повезаности димензија личности и прокрастинације са одређеним социодемографским варијаблама

Табела 3. Испитивање разлика између просечних скорова младића и девојака на свим варијаблама (Мен–Витни (У тест) за поређење разлика између група)

	Мен-Витни (У тест)	Статистичка значајност
Агресивност	10315,00	0,224
Екстраверзија	10331,50	0,232
Неуротицизам	10674,50	0,448
Негативна валенца	9009,00**	0,004
Отвореност	11021,00	0,751
Савесност	11021,00	0,398
Позитивна валенца	10609,50**	0,002
Општи скор прокрастинације	9935,00	0,089

**p<0,01 *p<0,05

Приказани резултати у Табели 3. показују да постоји статистички значајна разлика између момака и девојака на димензијама личности *негативна валенца* и *позитивна валенца* ($p<0,01$), на којима младићи постижу више скорове, док разлика на димензији прокрастинација није утврђена.

Табела 4. Испитивање разлика између просечних скорова испитаника који су на различитим годинама студија на свим варијаблама (Крускал–Валис тест)

	Hi ²	Статистичка значајност
Агресивност	0,159	0,997
Екстраверзија	2,399	0,663
Неуротицизам	4,336	0,362
Негативна валенца	0,951	0,917
Отвореност	3,589	0,464
Савесност	12,473*	0,014
Позитивна валенца	4,996	0,288
Општи скор прокрастинације	18,251**	0,001

**p<0,01 *p<0,05

Приказани резултати у Табели 4. показују да постоји статистички значајна разлика између испитаника на различитим годинама студијама на димензији личности – *савесност* ($p < 0,05$), као и на димензији *општа прокрастинација* ($p < 0,01$).

Табела 5. Приказ просечних рангова испитаника на димензијама личности и прокрастинацији

	Година студија	Број испитаника	Просечни ранг
Савесност	I	83	178,20
	II	39	122,92
	III	42	171,44
	IV	102	155,91
	V	62	181,74
Општи скор прокрастинације	I	83	144,75
	II	39	203,83
	III	42	180,74
	IV	102	175,62
	V	62	136,90

Резултати из приказане Табеле 5 указују да је димензија личности – *савесност* највише изражена код испитаника који су на V години студија, затим код оних који су на I години студија, након тога код студената III године, након тога код студената на IV години, док је најмање изражена код студената на II години. Такође видимо да је димензија *општа прокрастинација* највише изражена код студената II године, док најмање прокрастинирају они студенти на V години.

Нису утврђене статистички значајне разлике између испитаника са различитих факултета.

Дискусија

Истраживањима која су користила различите варијанте пето-факторског модела личности у покушају да утврде везу појединих димензија личности са склоношћу ка прокрастинацији (Van Erde 2003; Nes et al. 2000; Ovens, Njubigin 2000), дошло се до неких значајних резултата. С обзиром на већ утврђену повезаност особина личности

и димензије прокрастинација, може се претпоставити да ће се и неке друге димензије личности описане другим моделима показати као статистички значајни предиктори прокрастинације.

Општи циљ овог истраживања био је да се испита да ли су особине личности Великих пет плус два модела личности (ВП+2; Смедеревац и др. 2010) статистички значајни предиктори аспеката прокрастинације (Procrastination assessment scale- students, PASS; Solomon, Rotblum 1984) код студената. Такође се испитивало да ли постоје разлике у изражености основних варијабли истраживања с обзиром на неке социодемографске карактеристике.

Претпоставка да ће особине личности (*неуротицизам, екстраверзија, савесност, агресивност, отвореност према искуству, позитивна валенца и негативна валенца*) бити статистички значајни предиктори прокрастинације, делимично је потврђена.

Што се тиче прокрастинације, најбоље је предвиђају особине личности *агресивност, неуротицизам и негативна валенца*. Корелација ових црта личности са прокрастинацијом је позитивна и ниског интензитета, осим са особином *неуротицизам* где је средњег интензитета. Ови резултати указују да су особе које прокрастинирају особе које су хиперсензитивне, анксиозне и критичне према својим особинама као и према себи уопште. У новије време истраживачи настоје утврдити повезаност особине прокрастинације с моделом Великих пет (Džon 1990) и петофакторским моделом личности (Mekre, Kosta 1997). Тако је Ван Ерде (2003) у метаанализи односа прокрастинације с осталим психолошким концептима утврдила како је највећа негативна повезаност постојала с обзиром на савесност, која у петофакторском моделу обухвата фацете компетентности, реда, осећаја дужности, тежње за постигнућем, самодисциплине и промишљености. Такође, и у осталим истраживањима је нађена повезаност прокрастинације са неуротицизмом (Van Erde, Garst 2000; Hes et al. 2000) и анксиозношћу (Ovens, Njubigin 2000).

Различитост наших резултата од резултата ранијих истраживања проналазимо на димензији прокрастинације код студената на различитим годинама студија. Наиме, пронађена је статистички значајна разлика на димензији прокрастинације, где је највећа израженост код студената II године, а најмања код студената V године. Ово се не поклапа са истраживањем у коме је добијено да тенденција ка прокрастинацији расте што су студент дуже на студијама: на почетним годинама

је најмања, а на завршним највећа (Semb et al. 1979). Добијене разлике између изражености прокрастинације код студената II и V године студија у нашем истраживању можемо објаснити такође добијеним разликама у степену изражености особине личности *савесност*, која је најизраженија код студената V године, а најмање код студената II године. Овакви налази се могу довести у везу са мотивационим теоријама које наглашавају да мотивација расте како се извршење задатка приближава крају.

Разлике у изражености особина личности *негативна валенца* и *позитивна валенца* постоје између момака и девојака, где момци имају више скорове. У ранијим истраживањима нема доследних резултата, али с обзиром да су *позитивна* и *негативна валенца* димензије самоевалуације, могли бисмо наше резултате протумачити као тенденцију да младићи сматрају да су супериорнији и доминантнији у односу на девојке, а самим тим и манипулативнији, како би остварили своје циљеве, као и самокритичнији у односу на њих. Такође, момци себе желе да представе као опасне особе које воле да буду у центру пажње.

Закључак

Последњих година предмет многих истраживања у психологији базирао се на испитивање предикторске моћи особина личности у различитим аспектима људског живота, па су се тако разни истраживачи заинтересовали за испитивање повезаности између особина личности и прокрастинације.

Разматрајући резултате који су добијени у овом истраживању дошло се до закључка да потврђују неке раније добијене налазе, а тиме додатно доприносе разумевању утицаја одређених особина личности на одлагање неких активности у свакодневном животу. Потврђено је да су особина личности *неуротицизам* има најпредиктивнију моћ на *општем скору прокрастинације*.

Резултати овог истраживања показују да су на целом узорку код студената мушког пола израженије димензије *негативна валенца*, *позитивна валенца*. Резултати добијени у овом истраживању по питању *опште прокрастинације* одступају од налаза из ранијих студија. У овом истраживању показало се да студенти V године студија мање прокрастинирају од студената II године студија. Такође, показало се да су студенти савеснији што су ближи завршетку студија. Ова повеза-

ност између мање прокрастинације и израженијег степена савесности на завршним годинама студија се може објаснити мотивационим теоријама које наглашавају да мотивација расте како се извршење задатка приближава крају. Овакав налаз може бити смерница даљим истраживањима, која би поред испитивања особина личности и прокрастинације испитивала и мотивацију код студената различитих година студија.

Добијени налази могу бити од фундаменталног значаја за образовање ученика и студената. Код ученика од најнижих разреда па све до завршетка школовања треба подстицати развој особина личности које ће допринети у стицању бољих радних навика и извршавању обавеза на време, поготово треба радити на развоју савесности и осећања одговорности за своје обавезе. Из ових резултата изводи се закључак да је потребно обухватити већи узорак као и већи број мушкараца како би узорак био уједначен. Такође, постоји велика вероватноћа утицаја и других варијабли као на пример социјалног окружења где су стварали радну навiku, васпитања и других фактора. Ако би се све ово омогућило, резултати који би се добили коришћењем ових инструмената би били валидни и релевантни, и омогућили би подробније изучавање предикторских моћи особина личности у вези са прокрастинацијом.

Литература

- Aleksander, Onvugbuzi 2007: E. S. Alexander, A. J. Onwuegbuzie, Academic procrastination and the role of hope as a coping strategy, *Personality and Individual Differences*, 42(7), 1301–1310.
- Чоловић и др. 2005: П. Чоловић, Д. Митровић, С. Смедеревац, Евалуација модела пет великих у нашој култури применом упитника ФИБИ, *Психологија*, 38 (1), 55–76.
- Ferari 2001: J. R. Ferrari, Procrastination as self-regulation failure of performance. Effects of cognitive load, self-awareness, and time limits on 'working best under pressure', *European Journal of Personality*, 15, 391–406.
- Ferari, Tais 2000: J. R. Ferrari, D. M. Tice, Procrastination as a self-handicap for men and women: A task-avoidance strategy in a laboratory setting, *Journal of Research in Personality*, 34(1), 73–83.
- Friše et al. 2003: B. A. Fritzsche, B. R. Young, K. C. Hickson, Individual differences in academic procrastination tendency and writing success, *Personality and*

- Individual Differences*, 35(7), 1549–1557.
- Фулгоси 1997: А. Fulgosi, *Психологија личности: теорије и истраживања*. Загреб: Школска књига
- Harrington 2005: N. Harrington, It's too difficult! Frustration intolerance beliefs and procrastination, *Personality and Individual Differences*, 39(5), 873–883.
- Кнежевић и др. 1997: Г. Кнежевић, Б. Радовић, Г. Опачић, Евалуација „Big Five” модела личности кроз анализу инвентара личности НЕО ПИ-Р, *Психологија*, 1-2, 7–40.
- Кнежевић и др. 2004: Г. Кнежевић, Т. Цамоња-Игњатовић, Д. Ђурић-Јочић, *Петофакторски модел личности*, Београд: Центар за примењену психологију.
- Lej 1987: С. Н. Lay, A modal profile analysis of procrastinators: A search for types, *Personality and Individual Differences*, 8(5), 705–714.
- Milgram et al. 1998. N.A, Milgram, G, Mey-Tal, Y. Levison, Procrastination, Generalized or Specific, in College Students and Their Parents, *Personality and Individual Differences*, 25, 297–316.
- Milgram, N.A, Sroloff, B, Rosenbaum, M. (1988). The procrastination of everyday life. *Journal of Research in Personality*, 22, 197–212.
- Rotblum et al. 1986: E. D. Rothblum, L. J. Solomon, J. Murakami, Affective, cognitive, and behavioral differences between high and low procrastinators, *Journal of Counseling Psychology*, 33, 387–394.
- Смедеревац, С. и Митровић, Д. (2006). *Личност – методи и модели*. Београд: Центар за примењену психологију.
- Смедеревац и др. 2010: С. Смедеревац, Д. Митровић, П. Чоловић, *Великих пет плус два (ВП+2) – примена и интерпретација*, Београд: Центар за примењену психологију.
- Semb et al. 1979: G. Semb, D. M. Glick, R. E. Spencer, Student withdrawals and delayed work patterns in self-paced psychology courses, *Teaching of psychology*, 6(1), 23–25.
- Solomon, Rotblum 1984: L. J. Solomon, E. D. Rothblum, Academic Procrastination: Frequency and Cognitive-Behavioral Correlates, *Journal of Counseling Psychology*, 31 (4), 503–509.
- Subotnik et al. 1999: R, Subotnik, C, Steiner, B. Chakraborty, Procrastination Revisited: The Constructive Use of Delayed Response, *Creative Research Journal*, 12 (2), 151–160.
- Tais, Baumajster 1997: D.M, Tice, R.F. Baumeister, Longitudinal Study of Procrastination, Performance, Stress, and Health: The Costs and Benefits of Dawdling, *Psychological Science*, 8(6), 454–458.
- Wolters 2003: C.A. Wolters, Understanding procrastination from a self-regulated learning perspective, *Journal of Educational Psychology*, 95(1), 179–187.

- Van Erde 2000: W. Van Eerde, Procrastination: Self-Regulation in Initiating Aversive Goals, *Applied Psychology: An International Review*, 49(3), 372–389.
- Van Erde 2003: W. Van Eerde, A meta-analytically derived nomological network of procrastination, *Personality & Individual Differences*, 35(6), 1401–1418.

PERSONALITY TRAITS AS PREDICTORS OF PROCASTRATION IN STUDENTS

Summary

The aim of this paper was to investigate whether personality traits can serve as predictors of procrastination in students. Personality traits are defined and assessed in accordance to Big Five Plus Two Questionnaire. To assess procrastination the Scale of procrastination in students was employed. The research sample consisted of 328 students of both genders, age ranging from 19 to 31 ($AS= 22.05$ and $SD= 2.04$). The examinees differed in the faculty they study in, the years of studying, grade point average during studies and parents' level of education.

It has been determined that the model of personality traits is of statistical significance when it comes to predicting General procrastination ($R^2=0,065$, $p<0,1$). The predictor that provides statistically significant contribution in explaining the dependent variable is personality trait Neuroticism ($\beta=0.179$, $p<0.01$).

The results have shown a statistically significant difference between male and female students in the dimensions of Negative valence and Positive valence (sig. = 0.004; sig. = 0.002, $p<0.01$), where males had higher scores. The results also show that the personality trait Conscientiousness was statistically significantly more prominent in students in their V year of studies (sig. = 0.014, $p<0.05$), General procrastination was the most prominent in students in the II year of studies (sig. = 0.001, $p<0.01$), and the least prominent in students in the V year, which is not in accordance with the expectation of the research.

There is a statistically significant difference in the level of prominence of the dimension Positive valence among examinees with different levels of education of the mother (sig. = 0.003, $p<0.01$).

Key words: *personality traits, procrastination, students.*

